

ÖZEL UÇAK SAHİBİ OLMAK...(3)

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.erel@canerel.com.tr

Özel uçak satışı konusunda sahip olunan bilgi, bilit ve deneyimler ışığında sahip düşünceler paylaşılmaktadır.

Özel Uçak Alacak Olanlara ve Bireysel Uçak Sahiplerine Bazı Tavsiyeler

Genel

Özel/şirket ihtiyacı için temin edilmesi değerlendirilen uçağa yönelik bazı ön değerlendirme kriterlerinin başlangıçta kaydedilerek seçimin bu kriterlerde ve belirlenen marjlarda yapılması uygun olur.

Bu konuda, "ÖZEL UÇAK SAHİBİ OLMAK... (2)" bölümünde özet olarak belirtilenler ışında özetlenen aşağıdaki akış bir yol gösterici olabilir:

Operasyon İhtiyacı:

- Temel Beklentiler:
 - Yolcu sayısı
 - ... kişi (pilot(lar) hariç)
 - Menzil:
 - ... mil (veya ana ihtiyaç olan kalkış yeri ve varış yeri)
 - Pilot sayısı
 - ...
 - Biliniyor ise cockpit ve pilotaj ihtiyaçları / tercihleri
 - ...
- Arzu Edilen Beklentiler:
 - Tercih edilen nitelik (yeni veya kullanılmış)
 - Güç Grubu
 - Turbofan (jet) ??
 - Turboprop (jet pervaneli) ??
 - Piston pervaneli ??
 - Kabin içi:
 - ...Yerleşim düzeni
 - ... Tuvalet gereksinimi
 - ... Konfor ihtiyaçları
 - ... Eğlence (Görüntülü ve Sesli) sistemleri
 - ...
 - Bagaj
 - .. m3
 - Isıtma / soğutma
 - ...
 - Satış sonrası hizmet ihtiyacı
 - ...

Alım ve Kullanım Yöntemi & Bütçe:

- Düşünülen Alım Yöntemi:
 - Nihai maksimum miktar
 - Peşin miktar
 - Kredili miktar ve şekli
- Düşünülen Kullanım Yöntemi:
 - Kullanım Amacı ve Şekli
 - ... (Hava taksi mi, genel mı)
 - ...
- Operasyon Merkezi ve Şekli:
 - ... Kendi kuracağı şirketle??
 - ... Bir başka işletme şirketi altında (yapılacak sözleşme ile)
- Tercih Edilen Bakım Merkezi:
 - ... Yurtiçi
 - ... Yurtdışı
 - ...
- Tercih Edilen Lojistik Model:
- ...

Akılda Kalması Uygun Olabilecek Bazı Hususlar

- Uçağınızı profesyonel yardım alarak seçin. Fiyat ve operasyon giderlerini inceleyin. Pilotlarınızdan ve teknik personelinizden yararlanın ancak işi sadece onlara bırakmayın.
- Ortalama kaç kişi uçtuğunuza, nerelere gittiğinize ve bagaj hacminize karar verin. Güvenilirliği kanıtlanmışları tercih edin.
- Yılda bir kez Amerika'ya uçuyorsanız, uzun menzilli uçak almayın. Boş yere fazla yakıt ve para harcamayın.
- Uçağınızı ticari uçuşa açık tutun. Masraflarınızın bir kısmının geri kazanabilirsiniz. Ama asıl önemlisi uçağınızın daha az arıza yapmasına yardımcı olacaktır. Havacılıkta "Az uçan uçak çok sorun çıkarır", ya da "Yerde duran uçak şirketini yer" gibi sloganlar vardır.
- Gövde ve motor sigortalarını sakın ihmal etmeyin.
- Yeni uçaklar daha çok sorun çıkarır. Ama her bakım aşamasında faturaları iyice kontrol edin. Sorgulama ve itirazı yaklaşımı alışkanlık yapın.
- Uçağın pisti bozuk meydanlara gitmesine izin vermeyin. Para kazanıyor sanırsınız ama sonradan maliyetli arızalar çıkar.
- Operasyonların maliyetini izleyin. İkramdan brokerlara ödenen komisyonlara kadar her şeyi sorun.
- Uçağınızı sakın "ikram" etmeyin; buna bir başlarsanız başa çıkılması zordur.
- Uçağı satarken profesyonel yardım alın. Değiştirecekseniz sıkı pazarlık edin. Eski uçak yoktur, bakımsız uçak vardır.
- Uçak ve uçuş ile ilgili eğitimlere önem verin. Eğitim harcamalarını kısarken iki kere düşünün.

- Küresel otorite ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün koyduğu kurallara aşına olun; bu kuralların uygulanıp uygulanmadığını kontrol edin.
- Ekiplerinizin istirahat süreleri kurallarla belirlenmiştir. Sakın zorlamayın. "Kısa mesafe gider gelirimiz" gibi düşüncelere sahip olmayın; bu tip konuşmalar yapmayın.
- Uçağınıza koltuk sayısından fazla yolcunun binmesine, bagaj hacmini aşan bavulların konmasına izin vermeyin. Uçuş personelinin patronlarına şirin görünmek için çoğu zaman bu konuda sessiz kalabildiklerini unutmayın.
- "Nasılsa benim uçağım" düşüncesiyle hareket etmeyin. Kemerlerinizi bağlayın. Pilotların havayolu pilotlarına göre daha az keskin olan kural isteklerine direnmeyin.
- Uçağınıza, sağlıklı ve doktorunuzun önereceği yemekleri güvenilir kuruluşlardan aldırın.
- Her zaman kullandığınız ilaçların bulunmasına dikkat edin.
- Uçağınızda doktorsuz da kullanılan defibrilator cihazı olmasını sağlayın. Hostesinizin iyi bir ilkyardım eğitimi almasını sağlayın.
- Her zaman ihtiyaçtan fazla su ve yiyecek yükletin.
- Uçağınızı uzun yıllar ve mutlu kullanmak istiyorsanız kuralları patron gücünüzle gevşetmeyin ve buna izin vermeyin.

Ve... Jet Tutkunlarına Birkaç Hatırlatma...

Turboprop (turbo motorlu ve pervaneli) Uçak Almanın Yedi Sebebi

Kaynak: Business & Commercial Aviation (March 2006)

1. Göreve Uyum

Görev ağırlığınız 500 mil ve aşağısında bir menzil içinde ise jet uçağının hız avantajı size (katları ile ifade edilebilecek) fazla maliyet ama ancak dakikalar kazandırabilir.

2. Pist Performansı

Pekçok jet uçağından daha geniş bir kalkış marjini ve iniş güvenliğine sahip olan turboprop uçak ile 3000 feet'ten daha kısa pistten kalkış/iniş yapabilirsiniz.

3. Birim Para Karşılığı Kabin Boyutu

Bazı turboprop uçaklar kendi fiyat kategorisinde daha geniş kabin hacmi sağlar.

4. Verimli TurboProp Motor Faktörü

Turboprop uçaklarda geniş bir uygulama alanı bulan PT6 gibi motorların güvenilirlik, dayanıklılık ve ömür bakımından ününe başka bir motor ulaşmayacağı iddia edilmektedir.

5. Tip Vergisi

Tüm jet uçakları ve 12500 Pound'dan fazla (gross weight) ağırlığa sahip turboprop uçaklar için tip vergisi uygulanmakta iken 12500 Pound'dan az (gross weight) ağırlığa sahip uçaklar için tip vergisi yoktur.

6. Satın Alma Fiyatı

VLJ (Very Light Jet) uçaklar pazara turboprop fiyatları ile girmelerine rağmen jetlerin hemen hepsi turboprop uçaklardan daha pahalıdır.

7. Doğrudan İşletim Maliyeti

Şart ve işleme bağlı olmakla beraber benzer görevler dikkate alındığında turboprop uçaklar jet uçaklarından daha az yakıt tüketirler.

Unutmayınız; en iyi uçak ihtiyaca en uygun olanıdır!..